

Dansk oberst i tortursag: Dødelig magt havde været o.k.

14. marts 2018 Ritzaus Bureau Silas Fuglsbjerg... 469 ord Id: e6aa2ff7

Østre Landsret skal afgøre, om danske soldater er ansvarlige for, at irakere blev udsat for tortur i 2004. .

København

Chefen for de danske soldater så ikke antydningen af unødigt magtanvendelse og da slet ikke tortur under en omstridt operation i det sydlige Irak i 2004.

Det fortæller den daværende bataljonschef, oberst John Dalby, da han onsdag gennem flere timer udspørges i Østre Landsret.

Her har 23 irakere sagsøgt Forsvarsministeriet. Påstanden er, at danske soldater er ansvarlige for, at irakerne under militæroperationen Green Desert blev udsat for overgreb af især irakiske styrker, og at de efterfølgende blev tortureret i fængslet.

Forsvarsministeriet kræver imidlertid frifindelse. Og oberst John Dalby kan da heller ikke se, at der skulle være noget at udsætte på hverken danskernes eller irakernes adfærd. I hvert fald ikke under militæroperationen.

- Mandatet rakte til, at vi kunne have brugt op til dødelig magt, siger John Dalby.

Han henviser til, at der på et tidspunkt under operationen blev skudt mod de irakiske styrker.

- Hvis irakerne havde gengældt skuddene og havde dræbt, mener jeg også, at det ville have været inden for mandatet, siger Dalby.

Heller ikke en efterfølgende frigivet video af affæren giver anledning til løftede øjenbryn hos obersten, der i dag er ansat i Nato.

På filmen kan man se en gruppe fanger sidde på jorden. På et tidspunkt bruger en irakisk soldat sin fod til at støde en af mændene ned i støvet.

- Det er inden for, hvad jeg ville have tilladt mine soldater at gøre, siger John Dalby. Efter hans opfattelse er fangerne nemlig endnu ikke fuldt pacificeret.

- Jeg kan ikke se, hvad dem på jorden foretager sig. De har ikke fået strips og hætter over hovedet. Jeg kan ikke se, om der bliver grebet efter en kniv, siger han.

Oberstens reaktion på filmen kolliderer imidlertid med en påstand fra den tidligere efterretningsofficer Anders Kærgaard, der i 2012 lækkede optagelsen til pressen.

Kærgaard hævder, at han umiddelbart efter operationen viste filmen til Dalby, og at obersten dengang fandt optagelsen så kompromitterende, at det efter hans mening kunne betyde, at Danmark måtte trække sig ud af Irak.

På det punkt er de to militærfolks hukommelse forskellig.

- Det har ikke fundet sted, siger John Dalby.

Først flere dage efter operationen blev obersten efter eget udsagn klar over, at ikke alt var godt. Den 6. december 2004 skrev en irakisk avis, at flere af fangerne blev tortureret i fængslet.

- Da vi finder ud af, at der kan være foregået tortur, indkalder jeg alle de irakiske chefer, siger obersten.

- Jeg belærer dem om krigens love i to timer og spørger dem direkte, om der er hold i anklagerne. Og at hvis der er det, så skal det stoppe øjeblikkeligt.

John Dalby medgiver, at danskerne godt vidste, at forholdene i de irakiske fængsler var dårlige. Men en mistanke om tortur havde man ikke.

Onsdagens retsmøde var sagens 29. Dommen ventes først til sommer.

/ritzau/